

Az e-business „vivőhulláma” – az infokommunikációs technológia

Az innováció hullámtermészetéből kiindulva érdemes több részre bontani az infokommunikációs fejlődést

A, az internet, mint számítógépes hálózat elterjedése

B, a web, mint a világháló elterjedése

C, kereskedelem a weben

D, üzlet a weben

Mintegy 38 év kellett ahhoz, hogy a rádiózás 50 millió embert érjen el, a TV-zés 13 év alatt érte el az 50 milliós nagyságot. Az Internet felhasználók száma ezt az 50 milliós „álmohatárt” 4 év alatt érte el.

Az internet hullám természete azt jelenti, hogy a műszaki innovációknál általánosan megfigyelhető módon, az egyéni és szervezeti tanulás útján, nem egyenes vonalú egyenletes módon, hanem hullámok módjára terjed az e-business: hol gyorsabban, hol lassabban, ahogy Gates idézetben található: mint egy árhullám.

Az internet egyes elemzők szerint olyan forradalmi technikai újításnak tekinthető a XXI. század elején, mint az ipari forradalom időszakában a gőzgép: **az internet lett a motorja a társadalmi és gazdasági folyamatoknak**. Manapság egyetlen szakma jövőjéről szóló könyv sem jelenik meg olyan fejezet nélkül, amely leírja, hogy miként hat majd az Internet az adott tématerület fejlődésére.

Már 1996-ban Davis megfogalmazta egy írásában, hogy az ipari társadalmat felváltó információs társadalomban az internet a mindennapi élet és a gazdaság minden szegletét át fogja hatni. A „digitális forradalom” alapjaiban változtatja meg a térről, az időről és vevőkről/fogyasztókról alkotott képünk.

A vállalatoknak ebben a korban nincs szüksége arra, hogy telephelyeket létesítsenek, boltokat nyissanak különböző országokban vagy településeken, ugyanis virtuálisan is működhetnek, a neten keresztül.

Az internet, mint számítógépes hálózat kialakulása

A kísérleti nyúlként használt két számítógép között 1969 szeptemberében került sor a sikeres adatcsomag-váltásra. Érdemes megjegyezni, hogy az első végleges vonalat csak rá két hónappal alakították ki. Az **ARPANET** ezzel túljutott a vajúdáson, következhetett a működés első korszaka.

Az elsősorban tudományos és katonai célokra szánt, decentralizált jellegre építő számítógépes hálózat ötlete már évekkel korábban, 1962-ben felmerült, amikor éppen javában dúlt a hidegháború. Olyan kommunikációs hálózatot akartak kiépíteni, mely nincs egyetlen központhoz kötve, és akár egy komoly nukleáris támadás esetén is többé-kevésbé működőképes marad. Az első kísérletekben és az azt előkészítő munkában négy amerikai egyetem szakemberei vettek részt.

A 69-es „nagy áttörésben” két számítógép között egy alig 3 méteres kábel volt a hálózat, ezt követően pedig először kettő, majd pedig az év végéig mind a négy egyetem között létrehozták az állandó vonalat (az első elküldött üzenet a login szócska lett volna, a rendszer azonban az első két betű továbbítása

után összeomlott, és órákra volt szükség a teszt sikeres végrehajtásához). **Az első e-mail két évvel később, 1971-ben indult útjára.**

A web (www) kialakulása

A böngészést, a szörfölést lehetővé tévő World Wide Web a 90-es években nyerte el formáját, Tim Berners-Lee jóvoltából. A „ViolaWWW” után a Mosaic vált a legnépszerűbb böngészővé, amelynek egyes részei még most is megtalálhatók az Internet Explorerben, ami mellett újabb böngészők jelentek meg. Tim Berners Lee munkásságának köszönhetően a web születésnapját augusztus 23-án ünnepeljük¹

A nagyközönség érdeklődése 1994-től volt észlelhető, két évvel később terjedt el az "internet" kifejezés, az igazi növekedés pedig csak 1997-től indult meg, legalábbis a fejlett országokban, hogy 2009 elejére globálisan elérje a 1,5 milliárd főt az internetezők száma.

Az Internet alapvető előnye a hagyományos médiumokkal szemben az, hogy lehetővé tette az interaktivitást, azaz megjelenésével az egyirányú kommunikációt helyett (TV, Rádió) a többirányú szinkron kommunikáció valósítható meg.

2016-ban a földön élő 7,3 milliárd ember közel fele, 3.6 milliárd használ netet. *(Az egyes régiók, illetve országok úgynevezett internet penetrációjáról bővebb infó:*

<http://www.internetworldstats.com/stats.htm>)

A kereskedelem a világhálón: e-commerce

Kezdeteben a web kizárólag nonprofit célokat szolgált: az első beköltöző a webre az elektronikus kereskedelem (e-commerce). Funkcionálisan megközelítve az e-kereskedelem az interneten vagy vezeték nélküli hálózaton folytatott elektronikus értékesítési folyamat, mely nem csupán termékek bemutatását vagy promócióját hanem eladását és vételét is magba foglalja. Az e-kereskedelem része a megrendelés, a vevőszolgálat, a termék-támogatás, és a garanciális szolgáltatásokat is.

Intézményi megközelítés alapján az elektronikus kereskedelem olyan informatikai megoldások összessége, melyek segítségével biztonságosan lehet termékeket, szolgáltatásokat elektronikus úton forgalmazni. A köznyelvben sokak számára az e-kereskedelem egyszerűen online vásárlást jelent, de mi tágabb értelemben használjuk ezt a kifejezést.

A gazdaság a világhálón: az e-business - elektronikus üzletmenet

Az elektronikus üzlet (e-business) nem szinonimája az elektronikus kereskedelemnek (e-commerce), annál tágabb fogalom. Elektronikus üzlet során a vállalatok az Internet segítségével valósítanak meg kapcsolatot vevőikkel, üzletfeleikkel, beszállítóikkal, a kormányzattal és munkatársaikkal is: a vállalat értékteremtő folyamatainak hálózati megoldásokkal történő megvalósítása az e-business.

---

¹ A web születőnapja: 1991 augusztus 23 lásd érdekes cikk: <http://www.origo.hu/techbazis/20160823-25-ev-world-wide-web-szuletesnap-tim-berners-lee.html>

Az Andersen Consulting az alábbi feltételek kialakulásban látatta az új törvényszerűségek létrejöttét az web kapcsán:

- A kapcsolattartás, a kommunikáció és az együttműködés költségei alacsonyak.
- A fizikai vagyontárgyak nem játszanak többé központi szerepet az értékteremtésben.
- A vállalat mérete nem határozza meg véglegesen és feltétlenül a bevételt.
- Az információhoz való hozzáférés többé nem korlátozott a vállalatok, vevők és kereskedelmi partnerek számára.
- Egy globális jelenléttel rendelkező vállalkozás felépítése gyorsan és alacsony költségekkel kivitelezhető.

Az e-business fogalma kapcsán az answers.com oldalon ezt olvashatjuk:

E-business: „Az interneten keresztül történő üzletvitel. Ezt a fogalmat gyakran az e-kereskedelem szinonimájaként használják, de az e-business sokkal inkább az internetes jelenlétre utaló gyűjtőfogalom.”

Az IBM egyik volt vezetője, Louis V. Gerstner szerint a fogalom egy gondolkodásmódot takar:

„E-biznisz – gondolkodásmód: „Az e-biznisz nem más, mint a ciklusidő, a gyorsaság, a globalizáció, a termelékenységnövelés, az új vevők elérése és a tudás intézmények közötti megosztása a versenylőny érdekében”

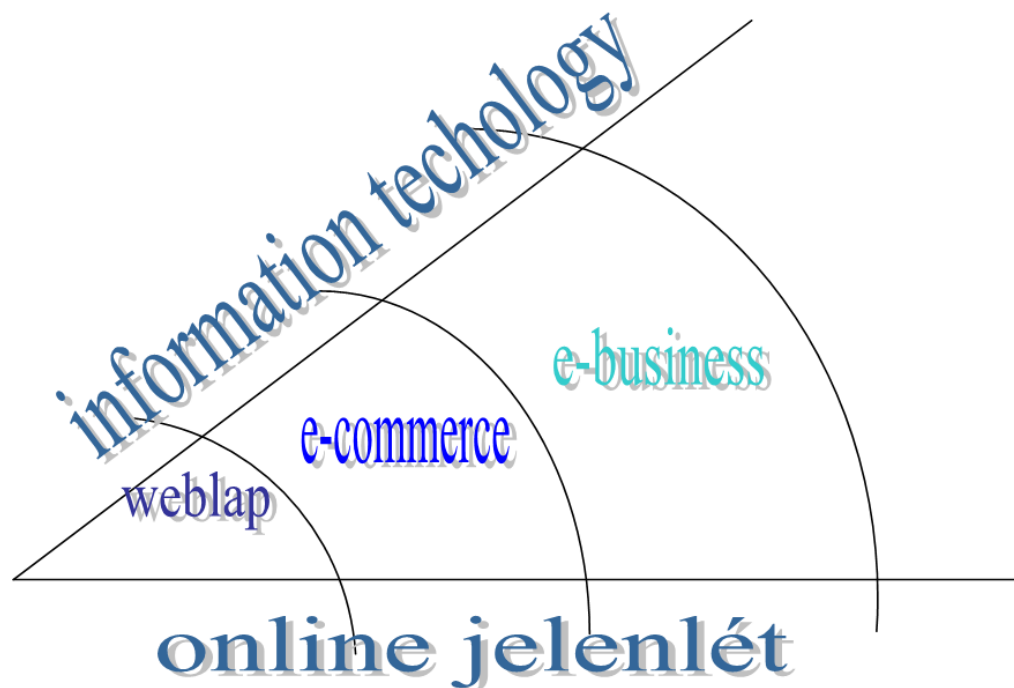
A tudományos élet szereplői közül Craig az alábbi definíciót alkotta:

„Az e-biznisz az információtechnológia, a tudásmenedzsment és bizalmi mechanizmusok hálózatának használatát jelenti kulcsfontosságú üzleti folyamatok és az ügyfelekkel, munkavállalókkal, szállítókkal, üzleti partnerekkel, szabályozó hatóságokkal és közösségekkel ápoltságok átalakítása érdekében. Az e-biznisz azt jelenti, hogy üzleti modelleket módosítva új vagy nagyobb értéket hozunk létre a vevőink számára.” (James Craig és Dawn Jutla: e-Business Readiness Customer-Focused Framework 2001)

Egy átfogó, elektronikus üzleti stratégia lényegében a következő kérdésre keres választ:

- Milyen kreatív módokon használhatja fel a modern információs technológiát a vállalkozás annak érdekében, hogy javítsa folyamatai hatékonyságát?
- Hogyan tud eredményesebben együttműködni a vevőivel, szállítóival, partnereivel, munkavállalóival?
- Miképpen tudja növelni a bevételeit és csökkenteni a költségeit; hogyan tud eredményesebben versenyezni, tartós versenylőnyökre szert tenni?

Összefoglalóan tehát a web az e-kereskedelem és az e-business egymásba ágyazódásának hullám természetét az alábbi sematikus ábra szemlélteti:

Ezen hullámok, vagy fodorzódások folyamatosan jelen vannak: évekkel ezelőtt még csak a skype, majd ma az okostelefonok platformján szinte minden csevegő alkalmazás képes videóhívást kezelni. Abban lehetünk biztosak, hogy még korántsem az utolsó láncszemet tartjuk a kezünkben 😊